Ч. 68 (14.315). Львів, четвер 26. березня 1936. Poczuowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Французький протест і британське вияснення.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. **Франц. амбасадор Корбен зложив вчора мін. Іденові в імені свого уряду офіційний протест проти інтерпретації, яку дає порозумінню між льокарненськими державами льондонський уряд та парлямент.** Він домагається зокрема вияснення у справі понеділкової заяви Ідена у парляменті, мовляв: порозуміння творить **низку пропозицій, спрямованих лише до Німеччини.** Французький уряд дуже прикро вражений, заявив амб. Корбен, бо на його думку льондонське порозуміння обіймає деякі постанови, які дефінітивно обовязують сигнатарів Льокарна: консультацію ген. штабів, договір взаїмної помочі та поступовання на випадок, якщоб угодова акція не пощастила.

Іден відповів — як повідомляють міродатні круги — **що британський уряд зовсім не квестіонує своїх зобовязань,** а його інтерпретація порозуміння як пропозицій торкається лише тієї частини порозуміння, яка спрямована до Німеччини, зокрема дотично гаського трибуналу та нової одемілітаризованої смуги. Зате **брит. уряд, так само як і французький, уважає порозуміння дотично взаїмних ґарантій дефінітивним і не думає про нього дискутувати з Німеччиною.**

Німеччина відкидає льондонські пропозиції, одначе подає нові.

БЕРЛІН, 25. 3. ПАТ. Вчора над вечір амб. фон Рібентроп доручив мін. Іденові тимчасову відповідь на пропозиції сигнатарів Льокарна такого змісту:

1) Тривке порозуміння між европейськими народами можна осягнути лише в атмосфері взаїмного довіря та **визнання рівних політичних прав усіх контрагентів.** Лише тоді держава придержується договору, коли приймає його як добровільне зобовязання, а не як насильний диктат. Таким мотивом руководилася Німеччина, коли привертала свої суверенні права над Надрейнією, окупуючи її, тому **годі відділити цю справу від нім. пропозицій 25-літнього мира.**

2) Проект льокарненських держав стоїть на становищі **нерівних прав Німеччини;** якщоб вона його приймила, **приймила би на себе вину,** погодилася би з упокорюючим станом залежности, який силоміць накинули Німеччині у Версаю. Німеччина цього не зробить. Вона уважає, що мир можливий лише при рівних правах, тому **відкидає всі постанови проекту льокарненських держав.**

3) Після привернення незалежности хоче нім. уряд та нарід співділати при успішненні тривкого европейського мира, без якого неможлива господарська розбудова европ. націй. Тому нім. уряд приймає ініціятиву британського уряду та висуває свої пропозиції у тому напрямі; до них нав'язує свою відмовну відповідь. З огляду на передвиборчу підготову зредаґує свої пропозиції опісля, а покищо **передає через амб. фон Рібентропа устні пояснення. В четвер предложить нім. уряд британському позитивні пропозиції.**

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. Амб. фон Рібентроп має нині знову стрінутися з мін. Іденом. Після 2- чи 3-денного побуту в Льондоні виїде він до Берліна, відкіля вернеться — як здогадується Авас — 31. березня, себто тоді, як нім. уряд сформулює свої пропозиції.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ОПТИМІЗМ.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. Райтер не добачує у нім. відповіді чисто неґативного характеру; він підкреслює, що Німеччина висуває контрпропозиції, висловлює готовість дальше переговорювати, отже не відбирає надії. Нім. уряд не вичислює точок льондонських пропозицій, яких не хоче приймити. Зокрема тішиться Райтер тим, що Німеччина заповідає позитивні пропозиції. Добре, що будуть вони зредаґовані щойно після німецьких виборів, — завдяки цій обставині будуть вони більше поміркованні. Вел. Британії слід ще деякий час посередничити між Німеччиною та Бельґією і Францією.

„Дейлі Геральд" вдоволений відповідю Німеччини; інші часописи, зокрема найповажніші, не коментують тимчасової відповіди і затримують резерву, доки Німеччина не оголосить заповіджених контрпропозицій.

ФРАНЦУСЬКА НЕУСТУПЧИВІСТЬ.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. Райтер подає з Парижа, що — на думку віродостойних французьких кругів — французький уряд відмовиться брати участь у дискусії над контрпропозиціями, що їх може висунути Німеччина підчас розмов з Анґлією, всеодно чи це буде в Льондоні чи в Берліні.

НОВІ РИМСЬКІ ПРОТОКОЛИ.

Постійний орґан обєднає політику Італії, Австрії та Мадярщини.

РИМ, 25. 3. ПАТ. Стефані подає: Дня 23-го з. м. Мусоліні, Ґембеш і Шушніґ підписали три додаткові протоколи до римських протоколів з дня 17-го березня 1934 р.

1. протокол висказує вдоволення з успішних вислідів постійної співпраці Італії, Австрії й Мадярщини в користь миру і господарської відбудови Европи; потверджує намір придержуватися політичних, економічних і культурних засад протоколів із дня 17-го березня 1934 р.; у цьому самому протоколі стверджують сиґнатарі, що в їхньому інтересі є узгіднювати дальше їхню акцію в усіх ділянках відповідно до розвитку подій в Европі. Вони рішають **створити постійне угрупування і покликати в тій цілі постійний орґан взаїмних нарад.**

В 2. протоколі сиґнатарі потверджують знову зобовязання не вести ніяких політичних переговорів з іншими державами в справах, що дотичать наддунайських питань, без попереднього навязання звязку із учасниками римських протоколів. Вправді, всі три держави — говорить протокол ч. 2 — гідно признають корисність розвитку господарських взаємин із іншими наддунайськими державами, одначе думають, що в теперішній час посилення тієї виміни може відбуватися лише шляхом двосторонніх договорів.

В 3. протоколі заявляють сиґнатарі, що міністерства закордонних справ Італії, Австрії та Мадярщини **покличуть до життя постійний орґан.** Цей орґан збиратиметься періодично, коли три уряди признають це відповідним.

Перед важливими подіями у Польщі?

З приводу недалекого зачинення сесії сойму та сенату.

Варшава, 24. березня 1936.

Буджетова сесія польських законодатних установ доживає вже свого віку. Після нинішнього засідання сойму відбудеться ще пленарне засідання сенату в четвер 26. ц. м. і в пятницю 27. ц. м. і сойму в четвер 26. ц. м. та можливо ще в суботу 28. ц. м. для вирішення справ, що їх змінено в сенаті. В суботу 28. ц. м. або в найближчих днях, у кожному разі ще перед першим квітня ц. р., прийде формальне зачинення біжучої буджетової сесії згідно з постановами обовязуючої конституції.

Добігаюча свого кінця сесія ріжниться засадничо від буджетових сесій другої і третьої каденції (1928/30 і 1930/35) тим, що ведено її вже на підставі зміненої конституції з квітня 1935 р. і нових реґулямінів, котрі обмежили значно компетенцію самих законодатних установ і посольську ініціятиву щодо мерітум; під формальним оглядом новий реґулямін поширив свободу рухів чи пак законодатної ініціятиви кожного посла зокрема незнаною давніше постановою, що касує посольські клюби і кожному з послів надає право індивідуально вносити інтерпеляції до уряду та зголошувати законодатні внески. Була в „Ділі" недавно мова про обосічне вістря такої реформи, як також було ствердження факту, що не вдалися спроби створити суроґатив давніх посольських політичних клюбів у формі господарських, станових чи реґіональних асоціяцій („кол"). Клюби (з офіціяльною назвою „кола") хліборобів, правників і т. д. чи реґіональні асоціяції, як пр. східно-галицьке, волинське, познанське, поморське і т. д., показалися на ділі мертвородженими творами, що на парляментарній арені не відіграли буквально ніякої ролі, а ціла їх діяльність обмежилася здебільша до скликання одного чи двох засідань, своїм змістом зовсім не цікавих. Тут показалося наглядно, що така суто політична установа, що нею без сумніву є парлямент в демократичних державах, якою формально є Польща, не може обійтися без політичної внутрішньої структури з політичними клюбами, що надають йому розгін і життя.

Виїмок на тлі сучасного парляментаризму у Польщі творить Українська Парляментарна Репрезентація. Непризнана реґуляміново, бо — як сказано — соймовий і сенатський реґуляміни не признає ніяких політичних клюбів — виступала вона назовні одноцільно й солідарно та всі її члени діяли не у власному імені, але в імені УПР. З тим фактом рахувався й уряд, який вів переговори не з поодинокими нашими послами чи сенаторами, але виключно з Президією УПР або її відпоручниками. Цієї солідарности ніхто з членів УПР не зломив і це було великою морально-політичною силою наших виступів на парляментарній арені. На жаль, в останніх днях зайшов одинокий виїмок у дотеперішній одноцільній й солідарній організації УПР: маю на думці факт виступу з УПР сена-

тора о. Романа Лободича, як відгук подій унутрі невеличкої й льокальної групки УНО (Українська Народня Обнова).

Не буду тут аналізувати тактики, успіхів і невдач УПР На це буде час після замкнення сесії, коли цією справою займуться наші політичні чинники, у першу чергу унутрі самого УНДО. Тактика сучасної УПР була зовсім інакша, як у попередніх польських законодатних установах, і очевидно повинна мати відповідне обективне насвітлення. Слід перевести річеву спокійну критику, бо тільки вона може дати дороговказ на майбутнє.

Поза буджетом ініціятива уряду у законодатній ділянці була доволі широка, та ще ширша посольська. Тому, що польське законодавство від 1926 р. спиралося головно на декретуванні, видано безліч декретів, що потребують новелізації. Появилася повінь новелізаційних проектів і нових законопроектів, у чому не було технічної перепони, коли кожний посол міг сам вносити новелю чи новий законопроект. Так було напр. з внеском посолки Присторової про заборону ритуального зарізу, що стільки наробив шуму у Польщі й поза її кордонами. Зголошено й наш внесок зі сутополітичним характером, а саме про скасування декрету президента в 17 червня 1934 р. про ізоляційні табори (Береза Картуська). Не підлягає сумнівові, що дискусія над ним і у правничій комісії і на пленумі сойму булаб дуже оживлена й горяча, а для уряду некочне бажана. Це мабуть було причиною, що згаданий наш внесок відложено ad calendas graecas і він може прийти під наради щойно у надзвичайній сесії сойму, яка буде скликана приблизно у половині травня ц. р. Тоді вирішать і цю безліч посольських проектів та проектів уряду, що їх досі не вирішено.

У біжучій сесії зновелізовано в цілості два дуже важні для господарського життя закони — векслевий й чековий та ухвалено новий закон про організацію молочарства з уведенням засади концесіонування молочарських підприємств. Молочарський закон має рамовий характер: подрібні постанови вийдуть щойно у міністерському розпорядку й матимуть рішальне значення для дальшої організації нашого молочарського промислу, одного з найважніших для нашого хліборобства. Тут, очевидно, слід припильнувати, щоб розпорядок міністерства хліборобства не був гальмою на шляху розвою нашого хліборобського життя. Обовязані це зробити поруч з УПР ще й самі заінтересовані круги з Маслосоюзу, Сільського Господаря, як теж і наші радники Хліборобської Палати у Львові, і ми не сумніваємось, що вони той свій обовязок якнайкраще виконають.

Як треба було сподіватися, уряд виступив сьогодні перед соймом з домаганням повновластей для президента у тих границях, які обхоплювали повновласти з жовтня 1935 р., себто в усіх господарських і фінансових справах за винятком розпорядку президента з 13. жовтня 1927 р. про стабілізацію золотого й тих справ, що були предметом законодавчої ініціятиви уряду у цій буджетовій сесії та яких у соймі не полагоджено. Час декретування обмежено по день 1. червня ц. р. Це дає запоруку, що в травні ц. р. буде скликана надзвичайна літня сесія законодавчих установ. Творить воно вилім у дотеперішній практиці, бо в часі потравневого режіму не було досі у Польщі літніх сесій сойму і сенату.

Під кінець цієї сесії трапилась у Польщі подія, яка найшла відгук і в соймі. Наприкінці нинішнього засідання сойму міністер внутр. справ Рачкевич відповів обширно на зголошену інтерпеляцію послів Похмарського і Ґдулі про криваві події у Кракові в дні 23. ц. м., де впало 6 трупів й було багато ранених, про що читачі „Діла" вже поінформовані. Ця краківська подія ще дужче підкреслює загальний образ відносин.

На внутрішньому фронті у Польщі нема спокою. Поминаю протижидівські ексцеси. організовані ендецькими боївками центральних і західних воєвідств, нераз з кривавим вислідом і групами як напр. у Пшитику. Очевидно, уряд занепокоєний також сильним ферментом крайнього невдоволення у польському селі. Викликали його не тільки затяжна господарська кріза і нужда на селі, але не менше й чисто політичні мотиви — невдоволення з сучасного політичного режіму. Польське село щораз більше схиляється під вплив польських опозиційних партій, на заході ендеції, деінде людових партій. Польща переживає сьогодні політичну крізу, що багато нагадує недавню історію в Югославії. Мабуть і вислід буде подібний, а саме у першу чергу булаб зміна державного устрою (конституції) та нові виборчі ординації до законодатних установ, що малиб на меті приєднати польську опозицію. З черги слідувалоб розвязання сойму і сенату та розписання нових виборів, що знову малоб рішальний вплив й на нашу політичну тактику у Польщі. Це все справи, що лежать не за далекими горами й широкими ріками.

У звязку з теперішньою внутрішньою ситуацією у Польщі говориться вже про уступлення премієра Косцялковського й міністра Рачкевича. Як керманича найближчого уряду вичисляють мін. Понятовського, що з усіх членів теперішнього уряду як колишній „визволенець" має ще найбільше авторитету у польському селі.

Д-р Степан Баран.

З чужої преси.

Жидівська проблема.

Для кожного ясно, що тепер у великій частині світу гостро стоїть жидівська проблема. Зокрема так є у Польщі. Тому справі жидівства попри демагогічно-крикливі статті ендецької преси присвячують свою увагу і поважні органи польської преси. Наше громадянство з конечности мусить цікавитись жидівською справою, бо на наших землях істнують хіба найбільші скупчення жидівства по містах і містечках. А вже безперечно роля жидівства в торговельному та взагалі економічному житті нашого народу є більша, ніж навіть у польському. Цікаво буде тому познайомитись зі змістом одної статті про жидівство, що її помістив „Бунт Млодих" (з 10. ц. м.).

Автор оперує головно статистичними даними. Цифри, які він наводить, правдоподібно мало кому знані, а дають вони дуже яскравий і пластичний образ, що багато говорить.

І так перше питання, що його освітлюють цифрово-статистичні факти — це *зміни в числі жидів у світі* за останні 2.000 років. Коло Різдва Христового було жидів: у Палестині — 700.000; в Єгипті — 1,000.000; у Сирії — 1,000.000; у сумежних краях — 1,500.000; у краях дальшої діяспори — 80.000, що дає разом 5,000.000 голов.

Населення Европи в цьому самому часі творило цифру 40 мільйонів душ. Від того часу населення Европи зросло до 500 мільйонів, отже збільшилось 12 разів. А число жидів зросло лише втроє, бо тепер їх є у світі 16 мільйонів. Очевидно, не можна припускати, щоб жиди вимирали або їх менше родилось, як це є в інших народів. Розвязка цієї загадки криється у тому, що жидівство дуже сильно денаціоналізувалось. Між іншим великий відсоток серед жидів творять мішані подружжа. Напр. у часі між 1911—1924. р. у Німеччині мішаних нім.-жидівських подруж було 20.260 на всіх 72.691 жидівських, що дає 27.9 відсотків. Процес денаціоналізації не всюди відбувався з однаковою силою. Самозрозуміло, що жиди найбільше денаціоналізувались у тих краях, де їх було найменше. У Східній Европі, себто у Польщі, б. Росії і Румунії, нині живе 7 мільйонів жидів, а число зденаціоналізованих жидів у тих самих краях є 14 мільйонів; у Середущій Европі на 2 мільйони жидів, що зберегли свою національність, припадає 8 мільйонів зденаціоналізованих жидів; а в решті Европи є тепер 1 мільйон жидів і 8 мільйонів таких, що зденаціоналізувались.

Як бачимо, де більше жидів, там менше вони денаціоналізувались, хоч взагалі треба признати революційними розміри денаціоналізаційного процесу серед жидів. Кожний з нас радше схилявся до думки, що хто як хто, а жиди майже не денаціоналізуються, хоч назовні дуже швидко пристосовуються до оточення. Можливо, що в останніх роках затамувався цей процес денаціоналізації зі зростом сіоністичного руху та взагалі з пробудженням націоналізму. Якби воно не було, на наших землях не бачимо денаціоналізації жидів, а якщо напр. у Совітах цей процес у звязку з комуністичним світоглядом і перебудовою цілого життя й відбувається, то зовсім певно жиди там не українізуються, а тільки обмосковлюються.

Другий процес, що відбувався між жидівством, легше можна було запримітити. Це — *зміни місця замешкання*. Під цим оглядом в історії жидівства зайшли величезні зміни. Порівняйте місця скупчення жидівства в часах Різдва Христового з теперішніми місцями їх осідку. Покажеться, що навіть у сучасній Палестині є жидівства наполовину менше, як у тих часах. А напр. у Сирії число жидів з 1,000.000 упало до 35.000! У цілій Азії є тепер всього 9.00.000, в Африці — 475 тисяч жидів, а чейже Палестина, Сирія, Єгипет і сумежні краї у часах Христа скупчували майже всіх жидів у числі поверх 4,200.000. Як сильно і далеко вітри історії порозносили жидівське листя, коли вони втратили свою батьківщину, коли засохло їх материнне-національне дерево! Нині жиди живуть головно в Европі — 10,000.000 (найбільше на Сході) і в Америці — 4,600.000, головно в Злучених Державах (4,200.000). Таблиця, що її нижче наводимо, покаже найчисленніші скупчення жидів в Европі: Польща 3,400.000; Росія і Україна 2,860.000; Румунія 829,000; Німеччина 500.000; Мадярщина 444.500; В. Британія й Ірляндія 397.000; Чехословаччина 357.000; Франція 200.000; Австрія 191.500; Литва 170.000; Голляндія 112.000; Латвія 100.000. Очевидно, ті цифри самі по собі ще не дають вичерпуючого образу ваги жидівської проблеми для поодиноких народів і держав. Адже напр. хоч у Німеччині жидів є 500.000, то всеж на 66,8 мільйона населення вони творять лише 0,75 відсотків. Це саме торкається й Англії. Тому цікавіша інша таблиця, що показує який відсоток творять жиди в населенні окремих держав. А виглядає вона так: Польща 10.37 прц. жидів; Литва 7.39; Латвія 5,26; Мадярщина 5.11, Румунія 4.61; Австрія 2,82; Чехословаччина 2.42, Росія й Україна 2.42.

Поза Европою найбільше жидів є в Злучених Державах Америки — 4.200.000, де вони творять 2,29 відсотків населення. Щодо Америки, то слід відмітити ще одно явище. Коли порівняти число жидів в Америці в 1897. р. — 986.000 голов, з числом жидів у 1925. р. — 4.351.000 голов, то побачимо дуже великий зріст; отже в 1897. р. 9.53 відсотки світового жидівства жили в Америці, а в 1925. р. американські жиди творили вже 29.1 відсотки у всій масі жидівства. З того виходить, що жиди переселювались у великих розмірах з Европи до Америки; в Европі в 1897. р. жили 84 відсотки жидів, а в 1925 р. цей відсоток зменшився до 63. Нині цей процес, здається припинився.

Зате повстав інший осередок жид. еміграції — це Палестина. Нині в Палестині живе 365.000 жидів, або 2.28 відсотків жидівства, але жиди творять у Палестині вже тепер 30.42 відсотків населення та — що важніше — створення у Палестині жидівської держави вважають не тільки самі жиди за найкращу розвязку жидівської проблеми. Бо жидівська справа все більше набирає актуальности. Жидівство, що було опанувало не тільки у Польщі торговлю та у великій мірі і промисл, мусить у цій ділянці всюди уступати місце іншим. І цей процес випирання жидів з економічного життя йде досить сильно, як бачимо хочби з отсих цифр: жиди творили у торговлі в 1921. р. у Варшаві 73 відсотки, на Волині 92, на Поліссі 94.8. А в 12 літ пізніше, в 1933. р., вже: у Варшаві тільки 53.9 прц.; на Волині 73.9; на Поліссі 75.9 прц.

Якби цей процес далі відбувався з такою самою силою, то в 1945. р., отже за 9 літ, було б жидів у торговлі: у Варшаві 35 відсотків, на Волині і Поліссі 55 відс. Найсильніше самі жиди відчувають те, що ґрунт утікає їм зпід ніг.

І тому саме жиди все частіше підчеркують нині необхідність розвязки жидівської проблеми в міжнародньому розмірі. І все більше їх очі звертаються на Палестину. Для людини з релігійно-християнським світоглядом все виразніше стає, що в ході історії відбувається зовсім відмінний від дотеперішнього процес — жидівського листя, що було рознесене по цілому світі, починає вертатись до Палестини, де, хоч і з трудом, зростає дерево жидівської національної держави.

Відгомін крівавих подій у Кракові.

МІН. РАЧКЕВИЧ ВІДПОВІДАЄ НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ ПОСЛІВ.

У вівторок 24. березня ц. р. на засіданні соймy пос. Похмарський зголосив інтерпеляцію у справі понеділкових крівавих подій у Кракові. Йому негайно відповів міністер внутрішних справ Рачкевич. Міністер зазначив, що покищо не може дати основної відповіди на окремі точки інтерпеляції і що зробить це познайомившись з цілою справою. Щож торкається самих подій міністер ствердив, що в останньому часі Краків і деякі сусідні повіти стали тереном богатьох незвичайно гострих страйків. Після ліквідації конфлікту в фабриці „Сінар" дійшло до страйку шевців. В звязку з цим арештували коло 40 осіб під закидом страйкового терору. 11. березня по зборах, в яких взяло участь кількасот осіб, страйкарі пробували уладити нелегальний похід. Поліція похід розігнала, при чому юрба обкидала поліцію камінням. 17. березня в фабриці гумових виробів „Семперіт" у Кракові коло 400 робітників заняли фабрику, домагаючись підвишки. 21. березня застрайкували робітники в салінах у Величці і заняли теж салини. В краківському басейні вибух страйк в копальні „Собеський" і копальні „Янина". У звязку з цими страйками професійна рада соціялістичних союзів у Кракові скликала на 20. ц. м. віче, на якім рішили уладити демонстрацію та оголосити страйк в інших фабриках. По вічу візвали робітників піти під фабрику „Семперіт", але поліція їх не допустила. На основі інформацій влади страйк в цій фабриці хотіли використати для своїх цілей протидержавні елементи, старалючись зорганізувати похід і демонстрацію.

Вночі з пятниці на суботу поліція усунула робітників з фабрики. Те саме сталося у Величці. У відповідь на цей розпорядок Окружний Комітет і Професійна Рада Соціялістичних Союзів заповіли на 23. ц. м. в Кракові та у краківському повіті 24годинний демонстраційний страйк.

На зборах 23. ц. м. накликували до відплати за усунення робітників з фабрик і до уладження походу під воєвідство. Коли поліція не допустила до цього, обкидали її камінням. Опісля демонстранти віддали три револьверові стріли. В звязку з проклямованим страйком відбулося у Професійнім Союзі Залізничників віче страйкарів, в якому взяло участь коло 4.000 осіб. Староство дозволило на віче під умовиною, що хід віча буде спокійний та що після віча не буде ніяких демонстрацій в місті. Не дивлячись на зобовязання організаторів віча, учасники віча пішли юрбою в напрямі ринку. Щоб не допустити до інцидентів під воєвідством, поліційні відділи замкнули дорогу до нього.

Юрба задержалася під Барбаканом і підбурена протидержавними елементами заатакувала поліцію градом каміння та цегол, а крім цього впали револьверові стріли. Вкінці юрба пішла приступом на поліцію і поліція мусіла у власній обороні покористуватися пальною зброєю. Напасники подалися дещо взад, обкидаючи поліцію далі камінням.

Одночасно юрба почала демолювати крамниці та обкидувати камінням трамваї. В год. 13.25 делеґація робітників явилася у воєвідстві, де запевнила, що негайно поробить заходи, щоб успокоїти юрбу. Одначе ця інтервенція делеґації була безуспішна. Тому в год. 14-ій поліція почала усувати демонстрантів з вулиць. Всеж розсіяна юрба зібралася вдруге і знову почала напастувати поліцію. А що вона стріляла до поліції, поліція мусіла покористуватися вдруге зброєю.

У вечірних годинах запанував спокій. На основі дотеперішних даних 1 особа вбита на місці, ранених 26 осіб, зпоміж яких 5 вмерло у шпиталі. Між поліцаями є ранених 11 рядовиків та 1 старшина.

Щоб всесторонньо висвітлити підложжя цих подій, уряд вислав до Кракова головного інспектора праці Кльота і директора політичного департаменту у міністерстві внутрішніх справ Пацьорковського.

По промові міністра пос. Похмарський звернувся ще раз до міністра, щоб перед замкненням сесії поінформував сойм про вислід слідства у справі краківських подій.

ПОХОРОН 8-Х УБИТИХ У КРАКОВІ.

Тому що страйк робітників у фабриці „Семперіт", який посередньо довів до крівавих подій у понеділок, мирним шляхом поладнали, організатори відкликали ґенеральний страйк і робітники вернулися до праці. У вівторок трамваї у Кракові ще не курсували, бо підчас подій демонстранти ушкодили трамваї і вчора їх ще направляли. Офіційний комунікат подає, що підчас понеділкових подій було 8 осіб убитих і померших від ран. Похорон цих жертв відбувся в середу в год. 10-ій рано. В шпиталі лежить 17 ранених осіб, між якими 6 тяжко ранених. 9 легко ранених відіслали до дому, між ними є 5 жінок.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ У ЛЬВОВІ

В середу 25. березня ц. р. перед полуднем професійні союзи у Львові уладили жалібні академії для своїх членів, щоб вшанувати память жертв понеділкових подій у Кракові з нагоди похорону. На знак жалоби трамваєвики спинили в год. 10-ій передполуднем трамваї на дві хвилини. В багатьох заведеннях робітники фабрик вшанували теж двохвилинною мовчанкою память краківських жертв. На Гетьманських валах незорганізовані і невідповідальні особи намагалися уладити демонстрацію з безробітними будівельними робітниками, але поліція розігнала демонстрантів. Провідників демонстрації поліція арештувала.

ОДНОГОДИННИЙ СТРАЙК У БОРИСЛАВІ.

БОРИСЛАВ, 25. 3. ПАТ. У звязку з останніми подіями у Кракові робітнича рада ППС у Бориславі проголосила на нині одногодинний протестаційний страйк у нафтовім басейні. Страйк має відбутися між год. 10 і 11-ою. Спеціяльні гінці на роверах обїздили нині від ранку всі копальні повідомляючи про страйк.

РАЙМОНД РУШЕНТ.

МОГУТНЯ СИМФОНІЯ.

Андреа Белльоні був зневірений, розбитий. Ще раз переживав він ту траґедію, що інші з меншим талантом, з меншою силою мистецького вислову, йшли від одного успіху до другого, тоді, як його композиції лежали забуті. Він підійшов до своєї шуфляди і сіпнув нею. З неї вилетіли рукописи. Взяв кілька з них, сів на ліжко і перегортав листки.

Ось „Аркадійське літо" — музика повна сріблистого місяця, пянкої мельодії сонця та шепоту закоханих. Раз виграли її і забули. Ось його „Діявольський концерт", який він компонував безсонними ночами, добував із темних глибин душі — його архитвір! А його „Ода до Хльої", хоч сьогодні пожовк нотний папір, повна життя. Чи не було в ній ніжної принади?

Бельоні відсунув рукописи, аж упали на підлогу. Як міг такий нездара як Жіль Леконт мірятись з його чистим мистецтвом?

Жіль Леконт студіював разом із ним і спільно з ним голодував. Тепер Леконт став улюбленцем концертової публики, а він для нужденного прожитку мусів працювати у театральній симфонічній орхестрі і сидіти при чинелях — прозірчастих мідяних тарілках, яких звук пронизував його до кісток.

Сьогодні вечір має Жіль Леконт сам диригувати симфонічною орхестрою на премієрі своєї „Персефони". І він, Андреа Белльоні, буде мусів на знак Леконта вдарити в ці дурні чинелі. Чотири удари — ціла його праця! Чотири удари для нього, доктора з історії музики!

*

Концертова саля була повна. У повітрі чути було сподівання. Вся орхестра сиділа на своєму місці і строїла свої інструменти.

Нераз стало тихо. За мить чути було оплески і малий рожевий панок з мистецькою чуприною підійшов до пульту. Це був Леконт. Уклонився доподовини, направо і наліво, повів поглядом по орхестрі і підніс свою палочку... Від салі ішов таємний шепіт, голови похилились, наче колосся від вітру. Притишені скрипки злили свої голоси з шумом вітру і мельодія окріпла. Здалось, що так повіває своєю сукнею йдучи Персефона, прямуючи підземеллям до своєї мами Церери. Музика стала голосніша. Дуті інструменти помагали. Леконт вимахував щораз більше своєю палочкою. З глибини орхестри вийшов звук чинелів. „Чин! чин! чин!" Цей звук означав, що камяний гріб у підземеллі йде вверх. Персефона виходила із могили, ставала вільна і ридала в обіймах своєї мами.

Це була саме партія Белльонія. Коли він ударив чотири рази в чинелі, не мав уже більше нічого до роботи. Музика грала далі, але він мусів сидіти бездільно. Чути було, як весна йде здалека серед квітів, як усміхаються теплі, сонячні дні, як брenять бджоли і журчать при місячному сяйві струмочки...

Але цього всього Белльоні не чув. Його душею заволоділа тільки єдина думка. Він мусить показати тому Леконтові, що він теж тут є!... Він мусить якось його провчити!

Узяв назад свої чинелі. Грали ніжну мельодію, що віддихала тихомрям; оксамитні флети зідхали мягко. Нераз серед цього настрою вирвався могутній звук чинелів, — візгливий, настирливий, що вдирався до самих кісток своїм пронизливим тоном.

Леконт поблід. Палочка завмерла в його пальцях. Орхестра замовкла. Мягка, солодка мельодія обірвалась і останні тони перейшли у сурмовий дзвін чинелів.

Леконт покинув своє місце скажений, прибитий невдачею. Він не чув навіть оплесків, що зірвались аж тоді, коли минула перша тіша збентеження.

Кінець Симфонії „Персефона".

Леконт не міг спати тої ночі. Ходив усю ніч по кімнаті недалекий від розладдя нервів. Його мистецький твір „Персефону" знищив якийсь дурень, що вдарив у невідповіднім місці чинелями! Завтра напевне цілий Париж буде сміятись з його композиції.

Андреа Белльоні прокинувся на другий день уранці від сонячного світла. Згадував учорашній вечір. Ще й досі шуміли йому в мізку чинелі. І думав: „Нехай буде, що хоче, але бодай раз мав я нагоду допекти тому Леконтові!..."

Виняв із скриньки ранню газету і почав поквапно шукати критики. „Ага! ось вона!"

По мірі того, як читав, з уст його щезала щораз більше глумлива усмішка і його уста тремтіли...

„Вчора виконали симфонію „Персефона" — найкращий твір Леконта. Хто досі сумнівався в ґенії Леконта, той утратив ці сумніви, слухаючи вчора цього твору під орудою самого композитора, виконаного симфонічною орхестрою опери. Прелюдія із флетами та смичковими інструментами була знаменита. Друга частина, що зображувала прокид природи із зимового сну, голоси німф і фавнів, та працю сівачів, мала надхнений настрій. Та хто зумів словами передати вершок цього твору, повний пристрасти, коли у спокійний настрій літньої днини вривається нараз звук чинелів, що віщує всем прихід недалекого холоду і повідомляє, що Персефона, розпрощавшись із землею, знову вертається до царства темних тіней Плютоса! Це місце в композиції мало в собі ґеніяльний проблиск! Хочби інші твори Леконта колись упали жертвою забуття, ми можемо вже сьогодні висловити повну надію, що завдяки тим кільком останнім ударам чинелів його імя перейде до історії музики..."

Белльоні відкинув газету.

Перекл. *в. г.*

З польської преси.

Обітована земля для польських емеритів.

Часопис „Всхуд“, що виходить що 10 днів, як орган півофіціяльної львівської щоденної агенції тієї самої назви, проголошує статтю, якої зміст переданий уже в самому наголовку: „Місце для емеритів — на Східних Землях“. — „Великі можливости суспільної праці та дешевої екзистенції“. Непідписаний автор тієї статті, якого ідею „Всхуд“ бере на свій рахунок, виступає проти відпливу емеритів, які переносяться до Варшави чи інших корінно-польських земель, та — навпаки — пропагує своєрідну іміґрацію до Східної Галичини і взагалі на „східні креси“, бо тут, мовляв, можна за невеликі гроші найти змогу працювати по всяких суспільних орґанізаціях і в той спосіб доробляти собі дещо до своєї емеритальної платні та одночасно підтримувати громадське життя.

„Досі — читаємо там — не звернено в поважний спосіб уваги емеритів на величезні можливости, які дають східні „креси“. Легкість і дешевість істнування повинна бути заохотою для емеритів і осіб, які живуть з ренти, та які у дуже добрих здоровних і мешканевих умовинах можуть присвятити свій час громадським і господарським орґанізаціям, що пошукують відповідно приготованих і вироблених людей“.

Цікава річ: польська інтеліґенція у Східній Галичині творить величезний відсоток усього польського населення у цьому краї; вся польська адміністрація і все учительство є від літ „усуспільнюване“, — просто зі службового обовязку мусить займатись громадськими орґанізаціями і всякими суспільними справами; але цього видно ще мало і польські суспільні орґанізації відчувають, як чуємо, брак робочих рук! Не дуже це добре свідчить про відносини у місцевому польському громадянстві, що треба аж імпортованих емеритів, щоби оживлювати істнуючі суспільні орґанізації...

Страшак „українсько-жидівського союзу“.

Львівський дописувач „Варшавского (Львовского) Дзенніка Народового“, якийсь п. Обсерватор, хворіє видно на переслідовчу манію: для нього „не підлягає ніякому сумнівові“, що „починають зарисовуватись обриси укдівсько-жидівського союзу“. У довгій статті п. н. „Українсько-жидівський союз“ („Варш. Дзен. Нар.“ з 23. ц. м.) (цей союз нібн вже докований факт!) він представляє „залицянки УНДО до жидів“ (ці „залицянки — це становище УПР до внеску п-і Присторової), — з другого боку автор підносить як якусь історичну подію — зреферовану у нас своєчасно статтю „Ґайвта“ про потребу спільного фронту національних меншин у Польщі. І переляканий ендецький журналіст страшить тим уроєним „союзом“ і українські маси і польське громадянство:

„Побачимо (читаємо там), чи українцям спілка з жидами вийде на здоровля. Побачимо, чи українські маси будуть добре почуватись у ролі політичних шабесґоїв. Польське народове громадянство мусить з свого боку на всякий випадок цієї справи пильнувати і подумати про засоби протидіяння“

Коли п. Ст. Ґрабський підписував з жидами офіціяльну й формальну угоду та врочисто проголошував її в цілим церемоніялом, то це було в порядку. Коли істнує навіть окрема орґанізація комбатантів-жидів у Польщі, яка втішається протекторатом найвищих військових чинників і коли поляки признають деяких жидів, полеглих у польських рядах, як героїв спільної справи, то це в порядку. Коли у найчільнішому і немаче репрезентативному польському літературному журналі чільними постатями є письменники-жиди, як Тувім чи Слонімський, то це річ для поляків зрозуміла. Але коли посол Баран посмілився згадати про жидівську сотню в українській армії, то це називається „квіткою“, про яку ендецький журналіст пише з найбільшим обуренням, — і коли українська і жидівська сторона находять такі спільні точки, як *засада* оборони своїх релігійних обичаїв серед націоналістичним польським наступом, — то це вже зоветься „союзом“, проти якого треба мобілізувати польське громадянство! Бо „то по іннеґо“.

Відгук „джентельменської“ полеміки у польській пресі.

Кс. Францішек Блотніцький у „Варш. (Льв.) Дзеннiку Народовім“ з 22. ц. м. розглядає у статейці „УНО та УНДО“ взаємини тих двох ґруп та зупиняється на статтях „Новоі Зорі“. Автор цитує з „Н. З.“ уступ про те, що українці потребують „купелі“ і для тої цілі мусять „роздягнутись“ і стверджує:

„Це прилюдне роздягання виявляє нам характер воюючих сторін. Мене, як духовника, вражає передовсім форма боротьби католицького орґану. Як публіциста вражає мене взаємне закидування собі підлоти там, де можна тільки казати про помилки, що виринала з неясної і заплутаної ситуації“

Після того автор цитує знову „Нову Зорю“ та покликується на неї при характеризації УНДО: УНДО — мовляв — це „ґрупа політиків, які хотять за всяку ціну втриматись при посольських мандатах (так писала „Н. З.“). УНДО це міраж...“

І з цієї характеристики польський публіцист доходить до такого практичного висновку: „І з такою оманою польський уряд хоче творити нові умовини польсько-українського співжиття!“ Очевидно, що той висновок не звертається лише проти УНДО, лише проти всіх українців, як політичного партнера.

Берестє — Риґа — Париж.

В останньому числі „Бюлетину П.-У.“ з 22. ц. м. маємо під повищим наголовком велику статтю І. Кедрина, присвячену аналізі берестейського й риського мира та постанови Ради Амбасадорів. Стаття переводить передовсім головну тезу, що в усіх тих трьох історичних актах була здійснена засада „про нас без нас“ і що в усіх тих трьох актах рішала не тільки сила, як чинник тривкий і творчий, але й насильство, як чинник минаючий та хиткий. Друге головне порівнання, це брак політичного пляну німців у Берестї і поляків у Ризі. Стаття орудує даними з джерельних матеріялів та ілюстрована кількома знимками, що появились були у „Берестейському Мирі“ (вид. „Червоної Калини“) і „Риському Мирі“ Яна Домбського.

Памяти С. Петлюри.

Для відсвяткування десятих роковин смерти Голови Директорії і Головного Отамана Війська УНР С. Петлюри, яка припадає на день 25. травня 1936. р., заснувався у Львові спеціяльний Комітет, зложений з представників українських еміґраційних орґанізацій, при співучасті місцевих українських орґанізацій. Програма свята буде незабаром оголошена у пресі. В справах свята звертатися до голови Комітету полк. Олександра Доценка, Львів, Виспянського 19, або площа Бернардинська 2, Клюб Українських Еміґрантів.

Зі сойму.

ЗМІНА ВЕКСЛЕВОГО ЗАКОНУ.

На засіданні сойму дня 20. III. 1936 р. принято внесок меншости, щоб підписи неграмотних на векслях могли бути леґалізовані виключно у нотаря. Цей припис дуже тяжко бив наших селян. При другому читанні зголошено поправку до цього закону в тому напрямі, щоб векслі могли бути леґалізовані у волостнім уряді війтом. У дискусії над цією справою іменем УПР забрав голос пос. **З. Пеленський і вказав,** на які великі витрати булиб наражені наші селяни, колиб неграмотні мусіли леґалізувати свої векслі, що дуже часто не перевищають суми 50 зол., у нотаря, котрого осідок дуже часто віддалений від села 20 або й більше кільометрів. У додатку цей неграмотний селянин мусів би вести з собою ще і свідків, які малиб перед нотарем стверджувати тотожність підписуючого. Громадський уряд напевно вистарчає до леґалізації і не буде це звязане з такими великими коштами селянина, який у теперішньому моменті напевно не має з чого оплачувати панів нотарів.

Сойм великою більшістю голосів приняв внесок, **щоб векслі неграмотних у майбутньому можна було леґалізувати у волостнім уряді**. Ця ухвала безперечно корисна для хліборобів у порівнанні з попередньою, що давала монополь у руки нотарів.

По широкому світі.

Президент Ірляндії виїхав до Швайцарії лікуватися тому, що йому грозить сліпота.

Арґентинська поліція, користуючи тим, що з огляду на проголошення воєнного стану припинено посольську незайманість, арештувала кількох послів, що брали участь у комуністичному русі.

В Туреччині арештували одного чужинця, який подається за литовського лікаря, під закидом шпіонажі; вязень відмовив зізнань і почав голодівку.

Китайські комуністичні війська здобули два дальші міста, крім того вдерлися були на короткий час до провінції Суіюан у Внутрішній Монголії.

Японський амбасадор при нанкінському уряді відбув нараду з підчиненими йому конзулями.

Німецькі літаки над Реном.

ПАРИЖ. 25. 3. ПАТ. Як подає Авас, від 1. квітня буде стаціонована у Дортмунді (Надренія) ескадра з 27 мисливських літаків, яку Гітлер дістав 20. квітня мин. року і яку назвав „ескадрою Горста Веселя“.

Жертви італійських бомб.

АДІС АБЕБА. 25. 3. ПАТ. Місто Джіджіґу збомбардували вже втретє. 20 італійських літаків обкидало місто бомбами; бомбардування тревало 2 години. В перших двох налетах (неділя та понеділок) було 33 убитих і 140 ранених; вчора згинуло знову кільканадцять осіб з цивільного населення.

Панарабський рух змагається.

БЕЙРУТ, 25. 3. ПАТ. Панарабський рух, що намагається обєднати політично всі краї арабської мови, без огляду на віроісповідні ріжниці, щораз то кріпшає. Неясне лише становище Ливану, якого християнське населення, мабуть, вагається між обєднанням з іншими арабськими країнами та повною незалежністю. З огляду на те провідники панарабського руху зясовують собі, що здійснення їхньої ідеї можливе хіба після довгих років.

Перше свято в честь Софії Русової.

Дня 24. ц. м. відбулися заходом товариства „Українська Захоронка“ у Львові щирі святочні сходини членів Виділу, запрошених гостей та представників преси, присвячені нашій великій педагогині, діячці і вченій проф. Софії Русовій. Програму цього вечора започаткувала голова Т-ва п. *Софія Ракова*, пояснюючи короткими словами його ціль. Відтак присутні вислухали реферату про життя й наукову діяльність С. Русової, що його виголосила педагогічна референтка п. *Марія Ветериякова*. Прелеґентка підчеркнула в ньому головно великі заслуги С. Русової на педагогічному полі, вокрема в ділянці дошкільного виховання.

З черги п. *Ірина Павликовська* у щирих, зворушливих словах оповіла свої спомини з останнього побуту С. Русової у Львові, її відвідини в українських установах, передовсім у львівських захоронках-дошкіллях, де була присутня на лекціях. По відбутім перегляді скликано тоді конференцію учительського збору, на якій С. Русова давала цінні педагогічні вказівки й ради.

Вкінці голова п. *С. Ракова* роздала всім присутнім захоронковим учителькам побільшені фотографії С. Русової і поручила їм, щоб прикрашуючи ними кімнати дошкіль, відбули з дітьми гутірку про сиву бабусю Русову, очевидно, у спосіб маленьким дітям приступний і зрозумілий. А далі за чаєм і перекускою йшла до пізного вечора товариська гутірка, снувалися спомини про ріжні моменти у житті великої українки, у яких найживішу участь брала особиста її приятелька, п. дир. Константина Малицька.

Достойній Ювилятці вислано з нагоди її 80-ліття від Т-ва „Українська Захоронка у Львові“ привіт і побажання ще довгі літа у силі та здоровлі працювати для української справи.

Це гарне і щире свято, хоча скромне у своїй зовнішній формі, закінчилося спільною фотографією учасників.

Заява сен. В. Дециневича у справі ритуального зарізу.

На засіданні адміністраційної сенатської комісії 24. березня ц. р. підчас нарад над проєктом закону про ритуальний заріз сен. Децикевич зложив таку заяву:

Тому, що гуманітарні огляди вяжуться з господарськими, чисто матеріяльними, віроісповідними і конституційні сумніви кажуть ставитись до цеї справи зі спеціяльною обережністю. Справді поправки, які ввів сойм на домагання уряду до проєкту закону, злагіднили дещо гостроту первісного проєкту, але згідно зі становищем, яке заняли українські посли в соймі міркую, що слід би з огляду на добро держави та на публичний інтерес піти по змові якнайдалі, щоб усунути віроісповідні сумніви. Тому, хоч приймаю в засаді проєкт закону, що його приняв сойм, заявляю, що якби жиди зголосили поправку, буду голосувати за цею поправкою.

Згідно з цією заявою сен. Децикевич, єдиний зпоміж членів комісії, голосував за внеском сен. Шора, щоб скреслити 3. уступ з 5. статті, який постановляє, що постанови цього закону не торкаються тих воєвідств, де населення віроісповідань, які вимагають при зарізі спеціяльних заходів, не доходить навіть до 3 відсотків.

Сесію Ради Ліґи Націй відложили.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. На вчорашньому приватному засіданні Ради Ліґи Націй на внесок предсідника *рішили одноголосно відложити сесію без означення нової дати*. Предсідника уповажнили скликати нове засідання теперішньої сесії, як буде потреба, *до Женеви*. Резолюція, яку ухвалили, не дає ніякого рішення у справі ренського договору. Предсідник радив приняти резолюції та зложений ній проєкт до відома, але з огляду на спротив Літвінова, резолюція містить тільки подяку для Ідена за зложений ній проєкт. Поправка Літвінова здобула більшість членів Ради, в тому й Польщі. Цим робом Рада застерігає собі повну свободу до постанов сиґнатарів ренського договору.

Перший шкільний концерт.

(З циклю: „Розвиток української музики“)

Реалізуючи міністеріяльні проґрами шкільних музичних авдицій, управа філії держ. гімназії з українською мовою навчання у Львові заініціювала цикль музичних авдицій для української молоді I—III. кл. середніх шкіл п. н. „Розвиток української музики“. В цілі переведення цих авдицій в життя управа вище згаданого заведення в порозумінні зі Шкільною Кураторією звернулася до відомого організатора музичних імпрез п. Антона Рудницького, який радо зголосився взяти на себе обовязок реалізації наміченого циклю музичних авдицій для молоді.

Цикль передбачених шкільних музичних авдицій у цьому шкільному півроці розложено на 4 окремі концерти, щомісячно по одному, які мають дати молоді в загальних рисах образ розвитку української музики в її найкмаркантніших проявах, від народньої пісні починаючи, на сучасній українській музиці кінчаючи.

Перший концерт з того циклю, а саме: „Микола Лисенко, його творчість і значіння“, відбувся 18. березня ц. р. в салі театру Ріжнородностей у приявні поверх тисячки учениць та учнів і пройшов з повним успіхом. На виконавців цього першого концерту побіч п. А. Рудницького вдалося позискати першорядні мистецькі сили, а саме: п. Марію Сокіл і п. проф. Галю Левицьку, відому піяністку, які виконали багату й надзвичайно цікаву проґраму, зложену в цілости й виключно з Лисенкових творів.

Прелекція п. А. Рудницького про Лисенка, про стан української музики до часу створення Лисенком тревалих підстав для неї; дальше: про вплив народньої творчости й Шевченкових поезій на Лисенка — була зразкова та подана зібраній молоді в незвичайно приступній формі, що теж з признанням підчеркнули присутні на тій авдиції представники Шк. Кураторії, візитатори п. Шедіви і п. Войтонь. Прелеґент п. А. Рудницький пояснював теж кожну точку концерту зокрема, звертаючи зібраній молоді увагу на наймаркантніші місця як у формальній, так і в технічній та змістовій структурі даного твору. Отже молодь пізнала деякі форми музичних творів, як: пісню в ріжних її відмінах, елеґію, ґавот, сарабанду, рапсодію, тощо — все те в Лисенковій інтерпретації.

Присутня молодь була захоплена мистецьким виведенням проґрами цього першого в нас шкільного концерту і з запертим віддихом слухала як прелекції та пояснень, так і музично-вокальних точок, а довготревалі оплески, що ними наділяла виконавців, були наглядними доказами того її захоплення. Заступлена на цьому шкільному концерті була українська молодь майже з усіх державних і приватних середніх та фахових шкіл у Львові. Були також вищі кляси вселюдної школи ім. М. Шашкевича.

Авдицій було дві — перша від год. 12.15 до 13-ої для дівочих заведень, друга від год. 13.15 до 14-ої для мужеських шкіл. Технічне переведення цих авдицій було в руках проф. Козака і ред. Мих. Таранька, звязкового „клясових патронатів“ філії, що оба вивязались зі свого завдання як слід. Порядок, у якому молодь входила і відтак виходила із салі, свідчив про велику її здисциплінованість та гарне поведення.

Черговий концерт з цього циклю п. н. „Українська народня музика“ відбудеться дня 17. квітня ц. р.

Зорян Вільшанецький.

Японський уряд бореться з комунізмом.

Заборона свята 1-го травня.

ТОКІО, 25. 3. ПАТ. На основі приписів стану облоги японський уряд заборонив у всьому краю святкувати 1-травневе свято. Преса, що повідомляє про те, зазначує, що між арештованими за участь у лютневих заворушеннях є 150 комуністів і радикалів, які підшивалися під військових патріотів. На одному японському кораблі в Осаці арештували моряків, що розкидали комуністичні летючки.

Вбили британського віцеадмірала.

Нічю на середу вбито 72-літнього британського віцеадмірала Генриха Бойл Самервіля в його резиденції в ґрафстві Корк в Ірляндії. Віддали до віцеадмірала багато стрілів і він згинув на місці. Здогадуються, що причиною вбивства було те, що Самервіль піддержував вербунок до британської армії. У кімнаті, в якій згинув Самервіль, найшли на долівці кілька примірників відозв, що взивали молодих людей вступати до британської маринарки.

З нових видань.

Франц Коковський: НАШІ СОКОЛЯТА. Оповідання з недавно минулих днів. Образки Якова Гніздовського. Львів, 1936. Накладом Видавництва „Світ Дитини“. Стор. 68. 8°. Ціна 60 сот.

Це нова збірка оповідань Франца Коковського з наших визвольних змагань, що в них головними героями діти. Ця збірка — це немов дальша частина таких самих оповідань Ф. Коковського, що вийшли теж у В-ві „Світ Дитини“ п. н. „За Україну“, тільки, що тут усі герої виходять переможно з найбільших небезпек, що дітям буде приємніше. Навіть коли в оповіданні „Вірлятко“ малого Степанка ведуть уже червоноармійці на розстріл і копають уже заздалегідь йому могилу, йому вдається втекти. А в оповіданні „Наступ“ пятнадцятилітній Олесь боронить у лютому бою свого четаря та своєю очайдушністю ратує його від смерти. Дуже симпатичне оповідання п. н. „На лісничівці“. Братчик і сестричка по відступі наших військ знаходять раненого стрільця та скривають його ввесь час, поки вороже військо не уступило та знову не прийшли наші. Гарні й інші оповідання. Всі навіяні теплом, повні патріотизму, виховне значіння їх чимале, а при цьому читаються легко. Гарні образки Я. Гніздовського й дешева ціна заохотять кожного батька й неньку збогатити цею збіркою оповідань Франца Коковського бібліотеку своїх дітей.

А. Лотоцький.

Як відбувся похорон убитих робітників.

До Дому Гірників у Кракові, де зложили вісім домовин з убитими підчас робітничих демонстрацій, в середу від самого ранку стали сходитися ріжні делеґації. Домовини вбитих зложили на катафальках, оббитих чорною матерією. Зідентифікували восьмого вбитого, яким є 20-літній будівельний робітник із Тарнова Петро Врона. Він приїхав до Кракова тому два тижні шукати праці. Деякі вбиті лежали на катафальках у святочних чорних одягах, інші у полинялих штанах і подертих робітничих блюзах. Між убитими є теж 22-літня Красіцька, яку куля поцілила в груди. Тіла убитих засипані китицями фіялок. В цій салі зложили багато червоних прапорів і вінців. До Кракова зїхало багато делеґацій із краківської округи. Фабрики нечинні, трамваї не курсують.

Місце на цвинтарі під могили відгороджене, а похоронили їх не в спільній могилі, лише кожного окремо. Духовенство не взяло участи в похоронах тому, що на похоронах несли червоні прапори.

Похорон почався в год. 11.30 передполудне́м. Домовини несли на плечах робітники. За кожною домовиною йшла родина вбитого. Похоронний похід супроводжали орхестри. За домовинами несли вінці, опісля йшли робітничі організації з прапорами. Похоронний похід був довгий на 5 і пів км., а дорогу з Гірничого Дому перейшов за 5 квадрансів. У похоронах взяло участь 50.000 осіб, не вчисляючи тих, які стояли на хідниках. Прохожі кидали радо з власної волі грошеві пожертви до замкнених пушок для родин убитих.

Соймова комісія приняла повновласти для уряду.

ВАРШАВА, 25. 3. ПАТ. Нині вполудне відбулася нарада спеціяльної комісії сойму над проєктом закону про повновласти. Референт проєкту пос. Сікорський підкреслив, що внесок признати повновласти для уряду вплинув до сойму ненадійно. Тому звернувся до уряду, щоб ширше умотивував законопроєкт. Прем. Косцялковський у довшій промові мотивував необхідність признати урядові такі повновласти. Пригадав, що уряд рік-річно домагався повновластей на час 7—8 місяців аж до скликання звичайної сесії і такі повновласти діставав від законодатних палат. Між звичайною сесією і надзвичайною, яка відбудеться вже в травні, уряд не може залишитися без можливости видавати декрети зі силою закону в необхідних випадках. Якщо поглянути на те, що діється довкола нас на цілому світі, ствердимо, що нема тепер уряду, який би не мав таких повновластей. Рішення одної держави спонукують інші держави до негайної реакції. В таких умовинах польський уряд не може залишитися без цієї можливости.

По оживленій дискусії, в якій забирало голос багато послів, комісія приняла законопроєкт уряду про повновласти з поправками; уряд видаватиме повновласти на випадок надзвичайних конечностей; не може накладати нових тягарів. З повновластей уряд може користати після замкнення звичайної і буджетової сесії законодатних палат.

Миролюбність Японії.

ПАРИЖ, 25. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Токіо: Премієр японського уряду і міністер закордонних справ Гірота склав таку заяву на пресовій нараді: Коли я був міністром закордонних справ, тоді заявив, що не буде війни, як довго буду міністром. Ця обіцянка обовязує тепер, коли я став премієром. Закордонна політика не зміниться. Постараємося приспішити поладнання всіх внутрішніх і закордонних справ, пристосовуючись до приспішеного ритму життя. Я вдоволений заявою голови ради народніх комісарів Молотова, що большевицько-японські взаємини покращали. Міркую, що саме тепер, як я став на чолі уряду, надійшла хвилина поладнати спірні справи між нашим обома краями.

Катастрофа італійського літака.

РИМ, 25. 3. ПАТ. Італійський воєнний комунікат ч. 163.: Маршал Бадоліо телеграфує: Положення на еритрейському та сомалійському фронті без змін. Один із наших літаків підчас старту упав на землю та розбився. Четверо людей залоги згинуло.

Смертні присуди в Болгарії.

СОФІЯ, 25. 3. ПАТ. Найвищий Суд затвердив смертний присуд на полковника Велчева та майора Станчева, хоч прокуратор заявився за новим розглянeнням справи. У політичних колах думають, що король помилує обох засуджених.

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з приводу 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили дальше в Адмін. „Діла": Похор. заведення „Харіс" 20 зол.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломаґа — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 24-115

— **Попис елевів Музичного Інституту.** В суботу дня 28. березня відбудеться в год. 7-мій веч. в малій салі Муз. Тов-а ім. Лисенка перший попис учнів кляси деклямації, що її веде при Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка відома наша артистка Леся Кривицька. У програмі твори Шевченка, Франка, Олеся, Лесі Українки, Стефаника, Гординського, Кравцева й Антонича. Вечір цей повинен зацікавити широкі кола нашого громадянства, зокрема нашої шкільної молоді. Вступ вільний, програма 50 сот. 1764

— **В Українському Лікарському Товаристві** відбудуться 27. ц. м. в год. 7. веч. сходини членів в домівці вул. Підвалля 7, І. п. Д-р Нестор Воронич виголосить реферат „Виворіт горішних повік".

— **Сьогорічні Шевченківські шкільні свята** започатковує молодь дівочої гімназії „Рідної Школи" ім. І. й І. Кокорудзів у Львові концертом, що відбудеться сьогодня в четвер 26. березня в год. 8.15 вечором у великій салі Т-ва ім. М. Лисенка.

— **Великопістні реколекції** в архикат. храмі Св. Юрія у Львові під проводом о. Редемпториста відбудуться від 28. березня до 5. квітня ц. р. Порядок: Початок реколекцій в суботу, 28. ц. м. в год. 5.30 Вечірня, перша реколекційна проповідь і благословення Найсв. Тайнами. Неділя 29. ц. м. в год. 6-ій рано Служба Божа і друга реколекційна проповідь; в год. 4-ій вечором Вечірня, Акафист, Благальна пісня і третя реколекційна проповідь. Від понеділка, 30. ц. м. до суботи 4. квітня включно щодень: в год. 6-ій рано Служба Божа і проповідь, в год. 5.30 вечора Вечірня і реколекційна проповідь. В неділю, 5. квітня (Квітну) закінчення реколекцій: в год. 6-ій рано Служба Божа й проповідь, а також проповіді в год. 9-ій, 10-ій і 12-ій. Сповідь щодень підчас богослужень, головна в суботу 4. квітня ц. р.

— **VII. Зїзд Пасічників „Сільського Господаря"** відбудеться дня 31. березня ц. р. в год. 12. в салі Т-ва „Зоря" Львів, Вірменська 25. Порядок нарад: 1) Відчитання протоколу з VI. Зїзду пасічників „Сіл. Господаря", 2) Звіт з діяльности Управи Головної Пасічн. Секції „С. Г." за р. 1935. 3) Вибір нової Управи Секції. 4) Реферати пасічницькі. 5) Біжучі справи. 6) Садження пропамятної липи П. Прокоповича в городі Нац. Музею у Львові. Просимо всі Пасіч. Секції заслати на Зїзд своїх делеґатів з відповідними уповажненнями. Рівнож просимо пасічників численно прибути на Зїзд. Зазначуємо, що в тійже салі, в тойже день в год. 10. відбудуться Загальні Збори Пасічн. Кооп. „Рій" у Львові.

— **Новий часопис для молоді.** З днем 1. квітня ц. р., почне виходити у Львові двотижневий часопис „Шлях Молоді". Цей часопис буде призначений для сільської і міської молоді пошкільного віку (14—18 літ) т. зв. доросту. Передусього всі кружки Рідної Школи і гуртки доросту повинні запренумерувати собі цей часопис і поширити на найширші круги нашої молоді. Річна передплата 2 зол., поодиноке число коштує 10 сот. Зі зголошеннями на пренумерату звертатися на адресу: „Шлях Молоді", Львів, ул. Свєнтуська 46 (Рідна Школа).

— **Помер яворівський староста гр. Лось.** У львівському шпиталі помер після тяжкої операції повітовий староста д-р Юрій Лось. Народився 1891 р. Похорон у пятницю у Львові. (Аг. Всхуд).

— **Знижка цін гардероби в міських театрах.** Дирекція міських театрів у Львові обнизила ціни гардероби III. бальконy з 30 сот. на 20 сот. на вечірні вистави, а 15 сот. на пополудневі вистави.

— **Страйк різників.** У міській різні застрайкувало понад 100 робітників, занятих при забої свиней. Страйкарі домагаються підвишки зарібків.

— **Електрифікація Скільщини.** З почину воєвідського уряду в Станиславові мають перевести електрифікацію долини Опору, а саме місцевостей: Славсько, Тухля, Гребенів, Дубина, Корчин і т. д. Електричний струм буде постачати фірма Ґрелель або міська електрівня в Сколім.

— **Хабарництво у старостві.** В окружному суді в Перемишлі розпочався процес у справі зловживань у старостві в Мостиськах. На лаві обвинувачених засіли б. урядовці староства Летовський і Галінський, б. війт з Рудник Курек, реставратор Ст. Стахурський і купець Із. Шварц. Акт обвинувачення закидує першим двом обвинуваченим, що брали хабарі за полагоджування військових реклямацій. Дальші три обвинувачені відповідають за посередництво між сторонами й урядовцями. До розправи, що потреває тиждень, покликано коло 100 свідків.

— **Польське Радіо заплатить 60.000 зол.** звільненим членам орхестри. Суд праці у Варшаві проголосив присуд проти спілки Польське Радіо на основі якого спілка ця має заплатити 60.000 зол. відшкодування членам орхестри, тому що звільнила їх із поминенням законних умовин за повідження.

— **Краєва хроніка.** В Жидачеві арештовано під закидом ошуканства Броніслава Скорського, секретаря союзу інвалідів. — У Красічині пов. Перемишль арештовано управительку почтової аґенції, п-ну Возьняк під закидом грошевих зловживань. — На Сяні біля Курилівки пов. Ланцут віддано до вжитку новозбудований міст. — В почтовій аґенції у Спасе повіт Долина, введено телеграфічну і телефонічну службу. — У Волошинці пов. Турка згоріло кілька господарських загород. — У Мацьковичах пов. Перемишль згорів від іскри з молотільні фільварок.

— **Процес білоруської „Малої Громади".** В окружному суді у Вильні розпочався процес проти членів білоруської „Малої Громади", обвинувачених у комуністичній агітації, веденої друком. Головним обвинуваченим є кс. Олександер Корпович, що редагував нелегальну газетку „Бєлоруську Ґвезду". Обвинувачені ділали головно на терені Вильна і повітів білостоцького, слонімського, дзісненського, косівського і пинського. На розправі обвинувачені говорять тільки по білоруськи.

— **Смерть композитора Ґлазунова.** В Парижі помер 21. ц. м. голосний російський композитор Алєксандер Ґлазунов у 70-му році життя. Перед російською революцією він був директором петербурської консерваторії й на цьому становищі він залишився під совітською владою, яка надала йому титул національного мистця. Кілька літ тому Ґлазунов виїхав із Совітів за границю на концертове турне і більше до Росії не вернувся. Коли російські еміграційські часописи присвячують йому широкі некрольоги, совітська преса обмежилася тільки до короткої згадки про його смерть і то дрібним друком.

— **За красу сіл.** В Німеччині йде тепер енерґійна пропаганда за покращання німецького села значить, за введення в ньому всіх можливих культурних уладжень так, щоби воно робило і на мешканцях і на чужинцях якнайкраще враження. Задля цього самоврядна влада розписала конкурси, визначуючи премії до тисячі марок. Старатися за ті премії можуть села, які між 1. квітня і 15. червня відзначаться порядком і гарним удержанням вулиць, площ, домів і по

...дах, дальше ставів, городів, парканів і цвітних ...орас у вікнах та на бальконах. Спеціяльну увагу звертається на села літниськові і купіле..., з огляду на фреквенцію заграничних туристів. Коли про подібну акцію подумають у нас?

— **Подорож довкола землі.** Італія рішила створити нову італійську мореплавну лінію довкола землі. Лінія зачнеться в Генуї й поведе через Середземне море, Суез, Червоне море, Індійський океан (порти Цейльон і Сінґапоре), Китайське море (Гон-Конґ), Тихий океан (С. Франціско), Панамський канал, Карибське море (Колюмбія), Атлянтійський океан, Ґібральтар і знову Генуя. Найбільші італійські кораблі „Рекс" і „Конте ді Савоя" будуть обвозити туристів і звичайних пасажирів, причому ціни білетів на тих островах будуть нижчі, ніж на кораблях, що належать до інших корабельних ліній.

Фірма Віттельс, Львів, Рутовського ч. 7. ...напроти катедри дістала вже найновіші матеріяли на убрання, нагортки і плащі. Із знижених дуже приманливих цін треба власне тепер скористати, доки сезон буде вповні. 14/113

— **Ріжні вістки.** Шведський пароплав „Торгні Теґнер", що їхав з Анґлії до Колодінґ, затонув біля Ебєле з вантажем вугля. Залога врятувалася на човнах. — В Букорешті відобрав собі життя разом з жінкою Деметер Гальмен, тенор місцевої опери, званий румунським Карузом.

— **Друк. похибки у статті А. Струтинської „Перша українська повість по анґлійськи".** У II. фейлетоні з 24. ц. м. у II-ій шпальті 4-ий рядок з гори м. б. виданні***) зам. видинні й в рядку із тим під текстом м. б. відсилач: ***) Гл. М. Голубець: Передмова до „Сина Землі" О. Туринського. Льв., 1933 р., Укр. Бібліотека, ч. 7.; у 3-ій шпальті, 4-ий рядок знизу м. б. more зам. most; у фейлетоні з 25 ц. м. у І-шій шпальті 15 рядок згори м. б. Русса зам. Руссо; 14 рядок знизу м. б. безнадійністю зам. безнадійність; у II-ій шпальті, 8 рядок згори м. б. Версію твору з 1921 р. Турянський зам. Турянський версію твору з 1921 р.; 11 рядок згори м. б. іще перед зам. перел; 15 рядок згори м. б. „Рабів" зам. „Раби"; у 3-ій шпальті, 16 рядок знизу м. б. ...оло українців зам. українців

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„ВІДЕНЬ, МІСТО МОЇХ МРІЙ"*.

Ця нова чергова віденська комедія „зі співами і танцями" не відбігає від шаблюну подібних попередніх фільм. Вона погідна, весела, має першорядних артистів, зокрема неврівняного старого Слєзака, словом, дає змогу приємно перевести одну годинку. Однак це не є фільми, які залишають глибоке враження та вносять собою щось нового оригінального.

Дивогляди.

ДУРНИЙ МАЄ ЩАСТЯ.

Приповідка ця ніколи не справдилась так виразно, як на прикладі американця Тимотея Декстера, що із звичайного обмеженого купця та скупаря, став міліярдером та льордом. Історія це не нинішня, але коли американська преса нині пригадує її з якоїсь там нагоди, то варт її повторити, наче якусь неімовірну пригоду. У 1747 р. уродився у стейті Массачузетс синок бідних батьків, які віддали його змалку до кушніра. Вивчивши цього ремесла, відкрив він крамницю у Нюберіпорт, де продавав пристаневим робітникам штани та фартушки із шкіри. Працював совісно, складав сотики і не мріяв навіть доробитись майна.

Нараз почалась американська громадянська війна. Америка виборола собі незалежність, але фінансово збанкротувала. Її банкноти стратили всяку вартість. Декстер із глупоти почав купувати паперові гроші, що не мали ніякого „курсу". Платив за них золотими дукатами, срібними шилінгами і люідорами. Саме тоді у Ню Йорку та Філядельфії працював справді ґеніяльний фінансист Александер Гамільтон, який довів фінансові справи держави до рівноваги. І сталось дивне диво, що всі ті безвартні банкноти, що зійшли до ролі звичайних паперців, нараз вернулись до своєї повної вартости. А Декстер мав їх на міліони. Розбагатівши почав він займатись великими інтересами, на яких зовсім не розумівся.

Були тоді в Америці в моді передіравлені бляшанки, подібні до пляшок, куди люди вкладали горюче вугілля, щоб ними огрівати хати. Декстерові прийшло в голову вислати транспорт таких бляшанок до Східної Індії, країни тропічної спеки. Він і не подумав про те, що там гріє людей сонце. Ідея була зовсім така, якби хтось хотів висилати на північний бігун штучний сніг. Коли транспорт огрівачок приїхав до Східньої Індії, тубильці рішили, що це ґеніяльний винахід, бо почали вживати їх як сит до цукрової трощі. Декстер заробив великі гроші. Вибудував власний корабель і почав висилати нові огрівачки. Але на кораблі було за багато місця і капітан корабля казав, що потрібує ще якогось „вантажу". Декстер не зрозумів його, бо анґлійське слово „вантаж" означає теж „шнурівки". Він гадав, що капітан потребує шнурівок і почав скуповувати до них роґівки з китів. Попросту викупив увесь цей матеріял потрібний до шнурівок від Бостону до Ню Йорку. Ніхто і не сподівався тоді — а найменше сам Декстер — що шнурівки прийдуть швидко до моди і що саме Декстер матиме потрібний до них матеріял.

Його дальші купецькі ідеї були подібні. Він почав висилати за море котів, біблії та грубі рукавиці з одним пальцем. Виявилось, що прийшла мода на котів, бо щурі та миші не давали людям жити. У британській Східній Індії наслідком пропаґанди міліонерів місцеве населення почало читати біблію, а один данський капітан був захоплений теплими рукавицями, дуже добрими для північних моряків. Усе це розкупили і Декстер дістав нові міліони.

Декстер назвав себе льордом і купив величезне майно з цілим містом. Саме тоді стратили у Парижі Людовика XVI. Він мав сильні монархістичні симпатії та видав великі гроші на те, щоб на всьому франц. побережжі дзвонили дзвони в память нещасливого короля. Що більше: подав до відома у Франції всім аристократам, які хотять утікати перед республикою, можуть найти в нього захист. Сподіваючись, що до нього приїдуть тисячі, зібрав він усяких ласощів, сила-силенна. Мав цілі склади припасів, але ніхто не приїхав. Тоді Декстер продав це все американським торговцям і ще раз заробив. Останній рекорд його купецької глупоти проявився тоді, коли він навантажив корабель вугіллям і вислав його до центру вуглянного промислу: до Нюкасля. Саме тоді, коли корабель причалив туди, там вибух страйк вуглекопів і коли приїхало вугілля, всі його купували. Повстала навіть глумлива приповідка „Висилати вугілля до Нюкасля", але Декстер зробив і на цій помилці гроші. Так і вмер він — з вічними дурницями та велитенським майном, яке придбав ними.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гін до санації.

Скільки то вже і я сам і інші чули нарікань:

— Та там, пане мій, нічого не роблять. Товариство цілий рік спить, а на загальні збори ніхто не приходить.

Або:

— З тією справою треба конче щось зробити. Директор, що хоче то робить, а надзірна рада тільки головою покивує:

Або:

— Так далі бути не може! Доки властиво будемо терпіти того роду відносини. Є-ж якась тричленна дирекція, є надзірна рада, а врешті і загальні збори!...

Правда, що кожний з нас таке вже чув!?..

Наслухався я останніми часами і про одну нашу установу... Про те, що треба вже раз змінити все до основ, що треба трохи свіжого воздуху до неї впустити, що — і так далі і так далі.

Признаю — сам я був тієї самої думки, але як нечлен, не мав змоги впливати на поліпшення.

Але й на те є способи.

Перший: критика в пресі.

Давним давно, коли полеміки, критики, чи тим подібні напасти траплялися рідко — можна було собі позволити. Але тепер?! Раз, що читачі і так мають повні вуха полемічного гармідеру, а два, що зараз пішлаб така баталія, що аж Галичина тремтілаб. Сьогодня народ дуже нервовий став і за щонебудь сварку заводить. З установи і її хибзіхалиб полемісти на директорів, їхні жінки, діти, свояків, село з якого походять, гімназію, в якій училися і тим подібне. Це захопилоб такі широкі круги, що ліпше дати тому спокій.

Другий спосіб: підготова до зміни — пропаґандою між людьми.

Можна-ж намовити знайомих членів даної кооперативи чи спілки, щоб вони повели справу на загальних зборах.

Тимбільше, коли ті члени при кожній нагоді: а це, а те, а тамте, а так далі бути не може, а треба вже раз..

І я почав:

— Вибачте, ви є членом „Рідного Затумінку"?

— Так... Зараз... Ні, напевно: так!

— Як думаєте, там усе в порядку?

— В порядку? Ви кепкуєте хіба?!

— В такому разі йдіть завтра на збори.

— То завтра збори?

— Я ще знайду кількох і буде ціла зачка.

— Знаменито! Тільки, щоб прийшли.

Стрінув я ще і ще, кожний нарікав і кожний обіцяв бути на зборах.

Ну — думаю — тепер діло піде як по маслі. Ті, що за старим ладом ні в галці не мають, що на них готується.

Другої днини я як на шпильках. Жду на кінець загальних зборів і цікавий на дискусію, а ще більше на вислід.

Вечором стрічаю одного з опозиційних членів..

— Якже-ж там було?

— Де?

— На зборах!

— Вибачте, про які ви збори?...

— Про нинішні!

— Ах! — ударився по голові. — На смерть забув... То це нині!.. Дивіть, дивіть!

Питаю другого, третього — так само (з малими змінами у голосі, чи в рухах!).

Загальні збори відбулися як щороку — від ряду літ і так, як від ряду літ, знову цілий божий рік будуть члени нарікати:

— Біїтеся Бога! Так далі бути не може. Треба конче.. і т. д. і т. д.

Хто каже, що нема в нас непереможного гону до санації?!..

Галактіон Чіпко.

Спорт.

БЕРЕГІВ. С. К. РУСЬ (УЖГОРОД) — Б. Ф. Т. Ц. (БЕРЕГІВ) 5:2.

Перші змагання за мистецтво східно-словацько-підкарпатської дивізії розіграла ужгородська „Русь" на чужому грищі в Берегові і вирішила їх певно у свою користь. Дружина „Руси" вже тепер у добрій формі, тому є надія, що в цьому році виб'ється знову на перше місце в табелі.

Інші вислідн в цій дивізії такі:

АЦ Спішська Нова Весь — Тереквеш Кошиці 6:0.

ЧСК Ужгород — КАЦ Кошиці 2:2.

КОПАНИЙ МЯЧ ЗА КОРДОНОМ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. ДФЦ — **Наход 3:2**

В Чехословаччині відбулися лиш одні змагання за мистецтво державної ліги між згаданими дружинами. Виграли празькі німці, які тимсамим видобулися із небезпечного місця в табелі.

МАДЯРЩИНА. Уйпешт — Ференцварош 4:1; Гунгарія — Фебус 6:2; Кішпешт — Атіля 3:1; Будафок — III Округа 4:3; Шорокшар — Шальготарґян 5:1; Шеґед — Будаї XI. 0:3 і Бочкаї — Терекеш 5:0.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ

Товариські змагання між повищими дружинами відбудуться у неділю 29. березня в год. 11,30 на грищі Цитаделі. До цього місцевого „дерби" обі дружини приготовляються дуже дбайливо і виступлять у своїх найсильніших складах. Одинадцятка України, яка вже на змаганнях з Р. К. С. виказала дуже добру форму — особливо напад, який гарно комбінував і віддав безліч небезпечних стрілів на ворота противника — скріплена ще Миклюшом і Магоцьким, дає запоруку, що вийде з цих змагань з почесним для себе вислідом. Попередять змагання молодших дружин в год. 10.

КРАЄВІ ПІНҐ-ПОНҐОВІ ЗМАГАННЯ.

Спортова Рада У. С. С. повідомляє, що краєві пінґ-понґові змагання відбудуться у Львові в днях 28. і 29. ц. м. В програмі поодинока гра жінок, мужчин, подвійна і мішана гра. Зголошення враз із вписовим (поод. гра 30 сот., подвійна 40) слати до У. С. С

Нові книжки й журнали.

SPRAWOZDANIE Wydziału Izby Inżynierskiej we Lwowie za 1935 rok. Lwów 1936. Стор. 32, ф. 8°

Листування Редакції.

Чорний Крук. Леґітимація потрібна на суботу 28. ц. м. Прийдьте і Ви самі.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Театр ім. Тобілевича. Медика:
26. III. Лев з Абісинії.
27. III. Інваліди.
З Медики іде театр до Судової Вишні.

Український Мол. Театр „Заграва". Стрий, саля „Німецького Дому".
26. III. Дума про Нечая.

Великий Міський Театр.

Четвер, 26. III. год. 7. веч. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського. Купони „Або" неважні.

Пятниця, 27. III. год. 8. веч Аб. 11. Бонові знижки важні „Трафіка пані генераловоі".

Субота, 28. III. год. 8. веч. Аб. 6. Ціни найнижчі „Пригода в Гранд Готелю" виступ І. Кульчицької.

Неділя, 29. III. год. 3.30 поп. Аб. 12. Ціни найнижчі „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського; год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генераловоі".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 26. III. год. 8. веч. „Трафіка пані генераловоі".

Кіна.

АПОЛЬО: „Чорні рожі" з Ліліяною Гарвей.
АТЛЯНТИК: „Капітан Бляд" (Олівія Гевіленд і Ероль Флин).
ВАНДА: „Оборонець Ченстохови", „Вовкулак".
ГРАЖИНА: „Шалений поручник" (Густав Фреліх).
КАСІНО: „Флін і Флап як поліцаї", „Тайни воєнної маринарки".
КОЛІСЕЙ: „Спогади детектива", ревія „По нашому..."
КОПЕРНИК: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова гротеска: „Шибеник Петрусь".
МАРУСЕНЬКА: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова гротеска: „Шибеник Петрусь".
МІРАЖ: „Єгипетські ночі" (Еді Кантор).
МУЗА: „Епізод" із Павлею Веселі.
ПАКС: „Мальована заслона" з Гретою Ґарбо та колірова гротеска.
ПАЛЯС: „Відень, місто моїх мрій".
ПАН: „Марія Башкірцев" із Секе Сакалем.
РАЙ: „Іх Екселенція шофер".
СВІТ: 42-га вулиця", „Вкрали дюдину" з Ліді Дамітою.
СТИЛЕВЕ: „Граф Монте Хрісто" й ревія.
ТОН: „Збігдець із Яви".
УТІХА: „Рокамболь" і ревія.
ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Дольоміти.

Закордонне радіо.

Четвер, 26. березня 1936.

Відень (506,8) 16.05 Концерт орг., 17.30 Скрипка, 19.25 Музика, **Прага** (470,2) 17.15 „Матері" пісні Віліма, 20.05 Концерт, **Париж** (1648) 17.15 „Дон Хуан" ком. Мольєра, 22.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 17.00 Пісоньки, 20.00 Ґріґові твори, **Берлін** (356,7) 16.15 Нар. пісні, 17.00 Мельодії рококо, 19.00 На спогад Бетовена, концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15, 19.00 Нар. пісні, 14.00 Музика на давніх інструментах, 18.15 Серенади й танки, **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Солісти, музика, пісні, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, пісні Шумана на баритон, 18.30 З нім. опер, **Будапешт** (549,5) 12.05, 18.50 Вок. концерт, 17.30 Циг. музика, 20.30 Скрипка. **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.45 Концерт орх., 22.15 Концерт хору, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.35 „Манон Леско" оп. Пучінія.

Пятниця, 27. березня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Форт. твори, 17.30 Солісти — сопр., скрипка, баритон, 22.10 Октет Шуберта ф-дур. **Прага** (470,2) 17.10 Дутий квінтет, **Париж** (2648) 13.15 Легка музика, 18.30 Симф. концерт, муз., спів, 21.45 Вечір комбатантів: пісні, музика, одноактівка, **Білгород** (437,3) 11.00, 16.00 Концерт, 18.00 Танк. музика, 19.50 Солісти, спів, клярнет, **Ковно** (1935) 19.30 „Борис Годунов" оп. Мусорґського, **Берлін** (356,7) 14.15 У танковому ритмі, 19.00 Моцартові твори, 20.10 Весняні мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30, 14.00, 16.00, 17.00 Музика. 15.15 Діточі пісоньки, 17.50 Вагнерові твори, 21.00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 17.30 „Крайслеріяна" Шумана, 20.15 Вел. популярний концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Вок.-муз. концерт, 20.10 Вечір нар. музики, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.00 Сольо на тароґато, 19.30 „Тенор" оп. Доганія, „Свято полумя" балет Доганія, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.35 Оперетковi мельодії, 21.15 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.35 Оперетковi мельодії, 17.00 Акад. із св. Сесилії, скрипковий pесітaль, 20.45 „Віденки" оп. Легара.

Львівське радіо.

Четвер, 26. березня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Шк поранок, муз., спів, 13.00 Класики з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство 13.30 Оп. фрагменти, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Сальон. музика, 16.05 Поезійки для дітей 16.20 Легка музика з гр. пл., 16.50 Концерт міш. хору, 17.05 Краківське міщанство, 17.20 Найгарніші Моцартові сонати, 17.55 Актуальна гутірка, 18.05 Сп. pесітaль Франки Моріт (кольор сопран) у супр. форт., 18.30 Елементи телевізії, 18.40 Туристичний інформатор, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Золотий скарб із Михалкова, виг. д-р Т. Судімірський, 19.35, 19.40 Спорт, вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Легка музика, 20.45 Веч. денник, 20.55 Протилет.-газ. оборона, 21.00 Театр Уяви: „Історія про вояка" К. Ф. Радюла з муз. Іг. Стравінського. 21.45 Пісні — Шлевінська сопран, Лучай бас, у супр. форт., 22.10 Скр. pесітaль Жака Тібо в супр. форт., 22.50 Танкова музика з гр. пл.

Пятниця, 27. березня 1936.

6.30 Раннішня авдиція. 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Авд. для ст. дітей: „Кують коси" Вол. Анчица, 12.40 Хвилина Фр. Ліста з гр. пл., 13.25 Хвилина спочинку, гр. пл., 13.30 З ринку праці, 15.15 Експорт. 15.20 Біржа. 15.30 Концерт орх., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Оповідання Тад. Нітмана для ст. дітей. 17.00 Підгаляни, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Концерт дотиського міш. хору, 17.15 Спортовий порадник, 18.05 Легка музика з гр. пл., 18.30 Програмова скринька, 18.50 Сільна рерум, 18.45 Форт. pесітaль, 19.00 Про чванькуватість, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Симф. концерт, у прогр. „Осудження Фавста" Г. Берліоза; перед концертом гутірка; у перерві: Вечірній денник, із сучасної Польщі, 22.30 Техн. скринька, 22.50 Сальонова музика з гр. плит.

Радіокутик.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЩО Є РАДІОАБОНЕНТАМИ.

В нашій Редакції можна дістати т. зв. анкетовий листок радія, що його видала варшавська централя П. Р. В анкетнім листку є рубрики, в яких кожний радіоабонент може вписати свої заввага щодо програми радія і на основі їх Дирекція П. Р. устійнюватиме в новім буджетовім році свої авдиції. Очевидно, українці повинні вписати в рубрику „Уваги" на цьому листку, що домагаються українських радіоавдицій. Анкетні листки можна в нас дістати даром, а виповнені треба пересилати до П. Р., Львів, Баторого 6, або передати туди, найпізніше до 1. квітня. На провінцію можемо висилати анкетний листок за надісланням значка на 5 сот. З анкети повинні українці якнайбільш користати

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ТЕЛЕФОН.

У часі Ляйпціґських Торгів у березні ц. р. німецький почтовий уряд у Ляйпціґу урухомлює першу телефонічно-телевізійну комунікацію між Ляйпціґом і Берліном. Співбесідники, сидючи в спеціяльних кабінах, зможуть виразно бачити один одного.

Також англійська адміністрація почт має за кілька тижнів урухомити першу телефонічно-телевізійну лінію між Льондоном і Вірмінгеном. Телефони матимуть не тільки телевізори, які дозволяють бачити особу, з якою ведемо розмову, але й голосники, що заступлять дотихчасові слухальця.

ЗОЛОТІ РИБКИ В БАСЕЙНІ РАДІОСТАЦІЇ.

Кожна з великих висильних радіостацій має великий басейн, звідки допроваджують воду для охолоди висильних ламп. В цьому басейні вода по деякому часі занечищується і треба би її тоді спеціяльно фільтрувати. Щоб заощадити собі цієї праці, застосовано в Дронтвіч (Англія) такий спосіб, що впущено до басейну 144 золоті рибки, які очищують басейн від дрібних сотворінь і всякої нечисти.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34.85 35·10, шв. франки 172.75—173·50, фунти стерлінґи 26·15—26·30, австр. шілінги 98·50—100.00, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 28.00—30.00, італ. ліри 32.00—34.50.

Золото: Долари 9.03—9.07, Рублі 47.50—48·50, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83.70; 1 грам золота 5.93.

Папери:

6-прц. дол. поз. 75.50, 4-прц. долярова поз. 51.55, 7-прц. стабілізаційна 62.85, дрібні 63.38.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25-го березня ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового 2.55 зол.
1 кг. масла десерового бочкового враз з бочковим опакуванням . . . 2·60 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . . 2·60 „
1 л. молока від 11. I. 1936 0·15 „
1 к. яєць 2.30 „

Тенденція на масло удержана, на яйця знижкова, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. III. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахорізні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг 1. кл. 1.10 зол
Кури товсті з остроґами 1. кл. 1.00 „
Індики товсті 1. кл. 1.16 „
Індички товсті 1. кл. 1.25 „
Пантарки товсті 1. кл. 1.25 „
Качки товщені 1. кл. 1.20 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ЖІНКА ПРАЦЬОВИТА й ощадна потрібна зараз до хатного заняття з варенням включно. Винагорода по умові. Зголошення: „Укр. Родина", 135. Корчин, почта: Синевідсько Вижне. 1750 3—3

ПОВАЖНА УКРАЇНСЬКА ФІРМА прийме підприємчивого, рухливого, працьовитого, витревалого, солідного, наскрізь чесного торговельника із середньою освітою до організаційно-торговельної праці в краю на дуже добрих умовинах. Оферти з описом життя і поданням референцій до Адміністрації „Діла" під „Визначний". 40/93 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ праці в друкарні чи іншій українській установі більшого міста за скромною винагородою або навіть за утримання. Маю скінчену 7-миклясову школу. Адреса: Кремянець, Українська книгарня, Козловському. 3—3

НАУКА

ЛЕКЦІЇ за малою винагородою прийму зараз. Листи „Діло" „Солідний". 1761

МЕШКАННЯ

6 КІМНАТ, комфорт, на мешкання або бюра дешево. Баторія 32. 1760 1—3

БРАЄРІВСЬКА 3. Величезні фронтові льокалі (давніше почтовий уряд) разом або частинно до винайму. Телефон 231-69. 1765

КУПНО-ПРОДАЖА

РАДІОАПАРАТИ краєві, закордонні першорядні „Дім Шопена" Львів, Сикстуська 11.

ФОРТЕПІЯН Петрофа майже новий оказійно продає „Дім Шопена" Львів, Сикстуська 11. 1763 1—4

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МУЖЧИНА на становищі з вищою освітою знайде добру дружину, панну пристійну, інтеліґентну, з доброго дому з приданим. Неанонімні листи до „Діла" під „Пчілка". 1762

РІЖНІ

КАРНІШІ нормальної величини зол. 2,95 виконує **ШПІННЕР, ПЕКАРСЬКА 8.** 1759 1—11

НА ПІСТ! 5 кг. селедці в молочку зол. 5.40, 5 кг. селедці заливані — рольмопси зол. 4.90, 5 кг. балтійських москаликів — зол. 3.80, 3 лтр. коробка матіяєів-філетів в ол. зол. 5.60 висилає **„Angloscott" Gdynia, Port Rybacki.** Домагайтеся безплатного цінника рибних консерв. 2—2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, нирков., проти усування матиці за гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 6—8

ЖІНОЧИМ фризієрам підназйму жіночий відділ на догідних услівях. Райс, Шайнохи 1 (ріг Коперника). 2—1

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна вживані на ріжні ціни дешево продає, міняє, Ганак, Пілсудського 21, перший поверх. 1675 7-11

БОЗИ ЩЕПЛЕНІ в гарних відмінах по 1.20—1.50 зол., овочеві дерева, продає Мазопольське Рільниче Товариство, вул. Коперника 20, тел. 200-86. 1701 3—3

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, продаж, наєм, купно, оказії, **МАРЕЦЬКИЙ**, Львів, Баторія 7. 1730 1—15

КОТРА З ВП. ПАНЬ пожертвувалаб трохи вільного часу на милосердний вчинок: переписати дещо для сліпих письмом для сліпих, Коштів ніяких. Матеріял перешлемо і покажемо. Зголошення до Адм. „Діла" під: „Милосердний вчинок". 2—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Б. секундар держ. заг. шпиталя у Львові

Д-р Едвард Пельцнер

орд. у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ ч. 1 (Будинок Скарбка) тел. 269-72.
1735 2—3

ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ОСКАРА ҐЛЯСҐАЛЛЯ

Львів, св. Анни 7 партер. Тел. 291-08
1711 3-

Дротяні сітки

до огорожі та інших цілей у всій густоті постачає НАЙДЕШЕВШЕ фабрика „СІТКОЦЕНТР", Львів, Красіцьких 18. Тел. 246-75. 1694 1—6

УВАГА!

ДЕШЕВА ХАРЧІВНЯ

А. ПАВЛОВСЬКОЇ

поручає обіди з 3 страв за 65 сот.
1743 ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 28. 2—3

Чахотка легенів

є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг: бронхіту, грипи, дошкульного кашлю, що перетомлює і т. ін. вживають лікарі

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АҐЕ",

який улекшує видалювання плювотини та усуває кашель
13/III 33—36

Порошки на **БІЛЬ ГОЛОВИ** для дорослих з фабр. знаком **KOWALSKINA**
ТЕМ. ФАРМ. ФАБР. АП. „КОВАЛЬСКИ" ВАРШАВА

Кухонна посуда

і всілякі ЗАЛІЗНІ ТОВАРИ поручає по конкуренційних цінах християнська фірма

Мечислав Шпінетер

Львів, Ринок 41. 1751 2-3

Меблеві покриття

хідники, церати, капи і накидки у найбільшім виборі поручає
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР, Львів, Леґіонів 25 в подвірю. Тел. 286-38. 1700 3—5

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.